

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра екології, географії та туризму

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ **ВК 20 Географія Українського Полісся** _____
(шифр і назва навчальної дисципліни)
спеціальність _____ **014 Середня освіта (Географія)** _____
(шифр і назва спеціальності)
освітньо-професійна програма _____ **Середня освіта (Географія)** _____
(шифр спеціалізація)
Освітній ступінь _____ **магістр** _____
(бакалавр/магістр)
інститут, факультет _____ **Психолого-природничий** _____
(назва інституту, факультету,)

2020-2021 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «*Географія Українського Полісся*» для здобувачів освітнього ступеня *магістр* галузі знань 01 Освіта спеціальності *014 Середня освіта (Географія)* за освітньо-професійною програмою *Середня освіта (Географія)*.

Мова навчання: українська

Розробники:

Мартинюк В.О., проф. кафедри екології географії та туризму РДГУ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри екології, географії та туризму РДГУ

Протокол № 11 від «28» серпня 2020 року

Завідувач кафедри екології, географії та туризму проф. Лико Д.В.

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією психолого-природничого факультету.

Протокол №4 від «2» вересня 2020 року

Голова навчально-методичної комісії доц.Сяська І.О.

© Мартинюк В.О., 2020

© РДГУ, 2020

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань <u>01 Освіта/Педагогіка</u>	Вибіркова	
	Спеціальність <u>014 Середня освіта (Географія)</u>		
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання не передбачено програмою		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,5 самостійної роботи студента – 3	Освітній рівень: другий (магістерський) рівень	14 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год	6 год
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60 год.	82 год
		Індивідуальні завдання: -	
Вид контролю: залік			
Передумови для вивчення дисципліни: вивчення дисциплін відповідно до освітньої програми			

2. Мета навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Географія Українського Полісся» є формування у студентів знань про фізико-географічні особливості Українського Полісся.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Географія Українського Полісся» є: з'ясування закономірностей районування Українського Полісся, вивчення фізико-географічних особливостей регіону.

У результаті освоєння повного курсу навчальної дисципліни «Географія Українського Полісся» студенти повинні мати глибокі міцні і системні знання з усього теоретичного курсу, а саме: геолого-геоморфологічні, кліматичні, гідрографічні та гідрологічні особливості Українського Полісся, ґрунтовий, рослинний покрив та тваринний світ Українського Полісся. Фізико-географічне районування Українського Полісся, а саме фізико-географічні особливості Волинського Полісся, Житомирського Полісся, Київського Полісся, Чернігівського Полісся та Новгород-Сіверського Полісся (рельєф, гідрмережа, корисні копалини, ландшафти, заповідні території, екологічні проблеми). Вміти характеризувати фізико-географічні особливості областей та районів Українського Полісся.

Згідно з освітньо-професійною програмою у результаті вивчення навчальної дисципліни «*Географія Українського Полісся*» студент повинен володіти наступними **компетенціями**:

загальними:

ЗК 2. Знання і розуміння предметної області та розуміння професії;

ЗК 4. Здатність виявляти, ставити і вирішувати проблеми, застосовувати знання на практиці.

фаховими:

ФК 5. Здатність належно використовувати географічну термінологію, ефективно і вільно передавати географічні ідеї, принципи і теорії письмовими, усними та візуальними засобами.

ФК 7. Здатність встановлювати роль і місце України у сучасному глобалізованому світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати і пояснювати особливості геопросторової організації ландшафтних систем, ресурсного потенціалу, населення і господарства України;

Очікувані результати навчання

ПРН 3. Уміти описувати основні механізми функціонування природних і суспільних географічних систем, окремих її компонентів, класифікувати зв'язки і залежності між компонентами, уміти визначати причини, перебіг і наслідки процесів, що відбуваються у просторових системах, абстрактно та аналітично мислити, генерувати ідеї.

ПРН 4. Знати особливості просторових відносин у природі та суспільстві, просторову диференціацію географічного середовища і соціально-економічної діяльності людини, функціональні і просторові зв'язки та взаємозалежності у системі «природа-населення-господарство» на різних територіальних рівнях.

ПРН 8. Уміти характеризувати регіони, ландшафти і місцевості, пояснювати їх особливості і взаємозв'язки, сформовані географічним положенням та іншими географічними чинниками.

ПРН 13. Формувати в учнів уміння користуватися географічною та картографічною мовою в освітньому процесі, застосовувати алгоритми користування картографічною продукцією під час характеристики окремих географічних об'єктів і територій.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3,0 кредити ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1.

Загальний аналіз природних умов Українського Полісся

Тема 1. Вступ. Геолого-геоморфологічна будова і ресурси надр Українського Полісся

Вступ. Об'єктно-предметне поле дисципліни «Географія Українського Полісся». Географічне положення зони мішаних лісів (Поліський край). Геолого-геоморфологічна будова і ресурси надр. Геологічна будова. Основні етапи дочетвертинної геологічної історії. Рельєф Українського Полісся. Геоморфологічне районування. Корисні копалини.

Тема 2. Гідролого-кліматичні особливості Українського Полісся

Кліматоутворюючі фактори. Розподіл кліматичних показників. Сезонність погодних умов. Кліматичні ресурси. Кліматичне районування. Поверхневі та підземні води. Водні ресурси і водний баланс. Гідрологічне районування. Природокористування та охорона водних ресурсів. Несприятливі природні процеси.

Тема 3. Ґрунтовий, рослинний покрив і тваринний світ. Ландшафти і фізико-географічне районування Українського Полісся

Ґрунтовий покрив. Основні типи ґрунтів. Ґрунтово-географічне районування Українського Полісся. Рослинний покрив. Ліси. Геоботанічне районування. Тваринний світ. Типові ландшафти. Антропогенні зміни ландшафтів. Особливості фізико-географічного районування України.

Змістовий модуль 2.

Регіональний аналіз природних умов.

Ландшафти і фізико-географічне районування Українського Полісся

Тема 4. Волинське та Житомирське Полісся

Географічне положення області. Фізико-географічне районування області. Геолого-морфологічна будова, типові ландшафти та корисні копалини. Кліматичні та гідрологічні особливості. Ґрунтовий, рослинний покрив та тваринний світ. Природокористування та охорона природи. Регіональний аналіз геоекологічних проблем. Зміна основних компонентів природного середовища під впливом діяльності людини. Географічне положення області. Фізико-географічне районування області. Геолого-морфологічна будова, типові ландшафти та корисні копалини. Кліматичні та гідрологічні особливості. Ґрунтовий, рослинний покрив та тваринний світ. Природокористування та охорона природи. Регіональний аналіз геоекологічних проблем. Зміна основних компонентів природного середовища під впливом діяльності людини.

Тема 5. Київське та Чернігівське Полісся

Географічне положення області. Фізико-географічне районування області. Геолого-морфологічна будова, типові ландшафти та корисні копалини. Кліматичні та гідрологічні особливості. Ґрунтовий, рослинний покрив та тваринний світ. Природокористування та охорона природи. Регіональний аналіз геоекологічних проблем. Зміна основних компонентів природного середовища під впливом діяльності людини.

Тема 6. Новгород-Сіверське Полісся та Мале Полісся

Географічне положення області. Фізико-географічне районування області. Геолого-морфологічна будова, типові ландшафти та корисні копалини. Кліматичні та гідрологічні особливості. Ґрунтовий, рослинний покрив та тваринний світ. Природокористування та охорона природи. Регіональний аналіз геоекологічних проблем. Зміна основних компонентів природного середовища під впливом діяльності людини. Географічне положення області. Фізико-географічне районування області. Геолого-морфологічна будова, типові ландшафти та корисні копалини. Кліматичні та гідрологічні особливості. Ґрунтовий, рослинний покрив та тваринний світ. Природокористування та охорона природи. Регіональний аналіз геоекологічних проблем. Зміна основних компонентів природного середовища під впливом діяльності людини.

Тема 7. Геоекологічні проблеми Українського Полісся

Наслідки Чорнобильської катастрофи для геосистем. Інтенсивне осушування боліт Полісся. Розробка гранітних та базальтових кар'єрів. Нелегальний видобуток бурштину. Спорудження Малоритського комбінату будівельних матеріалів за 15 км від кордону України (Шацький Національний Парк). Українське Полісся – «легені» України. Конструктивно-географічні засади регіонального природокористування.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Географія Українського Полісся													
Тема 1. <i>Вступ. Геолого-геоморфологічна будова і ресурси надр Українського Полісся</i>	12	2	2	–	–	8	14	1	1	–	–	12	
Тема 2. <i>Гідролого-кліматичні особливості Українського Полісся</i>	14	2	2	–	–	10	13	–	1	–	–	12	
Тема 3. <i>Грунтовий, рослинний покрив і тваринний світ. Ландшафти і фізико-географічне районування Українського Полісся</i>	16	2	4	–	–	10	12	–	–	–	–	12	
Разом – за змістовним модулем 1	42	6	8	–	–	28	39	1	2	–	–	36	
Змістовий модуль 2. Регіональний аналіз природних умов. Ландшафти і фізико-географічне районування Українського Полісся													
Тема 4. <i>Волинське та Житомирське Полісся.</i>	12	2	2	–	–	8	13	–	1	–	–	12	
Тема 5. <i>Київське та Чернігівське Полісся.</i>	12	2	2	–	–	8	14	1	1	–	–	12	
Тема 6. <i>Новгород-Сіверське Полісся та Мале Полісся.</i>	12	2	2	–	–	8	13	–	1	–	–	12	
Тема 7. <i>Геоecологічні проблеми Українського Полісся.</i>	12	2	2	–	–	8	11	–	1	–	–	10	
Разом – за змістовним модулем 2	48	8	8	–	–	32	51	1	4	–	–	46	
<i>Усього годин</i>	90	14	16	–	–	60	90	2	6	–	–	82	

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Геолого-геоморфологічна будова Українського Полісся. Клімат Українського Полісся	2
2.	Ґрунтовий та рослинний покрив Українського Полісся	2
3.	Аналіз схем галузевого та фізико-географічного районування Українського Полісся	2
4.	Фізико-географічне районування та особливості ландшафтів Волинського Полісся	2
5.	Фізико-географічне районування та особливості ландшафтів Житомирського Полісся	2
6.	Фізико-географічне районування та особливості ландшафтів Київського Полісся	2
7.	Фізико-географічне районування та особливості ландшафтів Чернігівського Полісся	2
8.	Фізико-географічне районування та особливості ландшафтів Новгород-Сіверського Полісся	2
Разом		16 год.

6. Самостійна робота

Самостійна робота є основним засобом засвоєння студентом навчального матеріалу у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Самостійна робота студента над засвоєнням навчального матеріалу з навчальної дисципліни може виконуватися у бібліотеці, навчальних кабінетах, лабораторіях і комп'ютерних класах, а також у домашніх умовах та передбачає:

- вивчення лекційного матеріалу по темі;
- опрацювання літератури по темі;
- підготовку до практичних робіт;
- підготовку до самостійних робіт;
- роботу в глобальній комп'ютерній мережі Інтернет.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1	2	3	
1.	Кліматичні особливості Українського Полісся.	7	8
2.	Геолого-морфологічна будова, типові ландшафти та корисні копалини Волинського Полісся.	7	10
3.	Географічне положення. Фізико-географічне районування Житомирського Полісся.	7	10
4.	Геолого-морфологічні особливості Новгород-Сіверського Полісся.	7	12
5.	Кліматичні та гідрологічні особливості Новгород-	7	8

	Сіверського Полісся.		
6.	Геолого-морфологічні особливості Малого Полісся.	7	10
7.	Географічне положення та фізико-географічне районування Малого Полісся.	6	8
8.	Кліматичні та гідрологічні особливості Малого Полісся.	6	8
9.	Наслідки Чорнобильської катастрофи для геосистем Українського Полісся.	6	8
	Разом	60* год.	82 год.

Примітка: 60/82 – денна форма/ заочна форма навчання*

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни використовують наступні методи навчання:

МН1 – словесний метод (лекція, співбесіда, дискусія тощо);

МН2 – практичний метод (практичні заняття);

МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);

МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

МН6 – самостійна робота (розв'язання завдань).

МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

8. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Контроль знань з дисципліни викладач здійснює за рейтинговою системою. Результати навчальної діяльності студентів оцінюють за 100-бальною шкалою.

а) поточний контроль знань:

- оцінювання усних відповідей на занятті;
- оцінювання контрольних робіт;
- оцінювання завдань для самостійної роботи;
- тестовий контроль.

б) підсумковий контроль знань:

- оцінювання усних відповідей на заліку.
- МО2 – усне або письмове опитування;
- МО4 – тестування;
- МО5 – командні проекти;
- МО6 – реферати, есе;
- МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- МО8 – презентації та виступи на наукових заходах;
- МО9 – захист практичних робіт;
- МО10 – залік.

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента під час оцінювання результатів поточного та підсумкового контролів є такі:

- виконання усіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина засвоєння та характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних та інших інформаційних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, в їхньому взаємозв'язку та розвитку;

- характер відповідей на запропоновані питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність, повнота тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення для вирішення практичних завдань.

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.

Визначити за допомогою якісних критеріїв мінімальний пороговий рівень оцінки і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку. Зазначити використовувану числову (рейтингову) шкалу.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Контроль за процесом засвоєння студентами курсу та якістю знань здійснюватиметься у ході поточного та підсумкового контролю. Оцінювання знань студентів здійснюється за 100 бальною шкалою. Поточний контроль передбачає:

– перевірку знань студентів у ході практичних занять (усні відповіді, виконання презентацій, виконання навчально-дослідних завдань, перевірка письмових завдань самостійної підготовки).

Поточне тестування та самостійна робота							Сума
ЗМ 1			ЗМ 2				100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	
6	6	6	6	6	8	12	
4 бали (ВПР) + 2 бали (ВСП) = 6 балів	4 бали (ВПР) + 2 бали (ВСП) = 6 балів	4 бали (ВПР) + 2 бали (ВСП) = 6 балів	4 бали (ВПР) + 2 бали (ВСП) = 6 балів	4 бали (ВПР) + 2 бали (ВСП) = 6 балів	4 бали (ВПР) + 2+2 бали (ВСП) = 8 балів	4+4 бали (ВПР) + 2+2 бали (ВСП) = 12 балів	
Модульний контроль – 25			Модульний контроль – 25				

Примітка: ВПР – виконання практичної роботи; ВСП – виконання самостійної роботи.

T1, T2... – теми змістових модулів.

Розподіл балів:

– перевірка готовності студентів до виконання практичних робіт, своєчасне виконання та захист – 4 бали;

– оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи (підготовка реферату, презентація результатів виконаних завдань та досліджень) – 2 бали.

11. Методичне забезпечення

1. Кафедральне Положення про рейтингову систему оцінювання знань за №48-075.
2. Навчальна програма з курсу «*Географія Українського Полісся*»
3. Конспекти лекцій з «*Географія Українського Полісся*»
4. Лекції та презентації на електронних носіях.
5. Матеріали для самостійного вивчення на електронних носіях.
6. Методичні вказівки до виконання практичних робіт
7. Методичні вказівки для виконання самостійної роботи.

12. Питання для підготовки до підсумкового контролю.

1. Сутність та мета дисципліни «Географія Українського Полісся».
2. Об'єкт та предмет дисципліни «Географія Українського Полісся».
3. Фізико-географічне районування України.
4. Ландшафти Українського Полісся.
5. Географічне положення Українського Полісся.
6. Фізико-географічне районування Українського Полісся.
7. Рельєф Українського Полісся.
8. Кліматичні особливості Українського Полісся.
9. Ґрунтовий та рослинний покрив Українського Полісся.
10. Агроекологічне районування Українського Полісся.
11. Гідрографія та гідрологія Українського Полісся.
12. Природо-заповідні об'єкти Українського Полісся.
13. Географічне положення та фізико-географічне районування Волинського Полісся.
14. Геолого-морфологічна будова, типові ландшафти та корисні копалини Волинського Полісся.
15. Кліматичні та гідрологічні особливості Волинського Полісся.
16. Ґрунтовий та рослинний покрив Волинського Полісся.
17. Природокористування та охорона природи Волинського Полісся.
18. Регіональний аналіз геоекологічних проблем Волинського Полісся. Зміна основних компонентів природного середовища під впливом діяльності людини.
19. Географічне положення та фізико-географічне районування Житомирського Полісся.
20. Геолого-морфологічна будова, типові ландшафти та корисні копалини Житомирського Полісся.
21. Кліматичні та гідрологічні особливості Житомирського Полісся.
22. Ґрунтовий та рослинний покрив Українського Полісся.
23. Природокористування та охорона природи Житомирського Полісся.
24. Тваринний світ Житомирського Полісся.
25. Регіональний аналіз геоекологічних проблем Житомирського Полісся. Зміна основних компонентів природного середовища під впливом діяльності людини.
26. Географічне положення та фізико-географічне районування Київського Полісся.
27. Геолого-морфологічна будова, типові ландшафти та корисні копалини Київського Полісся.
28. Кліматичні та гідрологічні особливості Київського Полісся.
29. Ґрунтовий та рослинний покрив Київського Полісся.
30. Природокористування та охорона природи Київського Полісся.
31. Регіональний аналіз геоекологічних проблем Київського Полісся.
32. Географічне положення та фізико-географічне районування Чернігівського Полісся.
33. Геолого-морфологічна будова, типові ландшафти та корисні копалини Чернігівського Полісся.

34. Кліматичні та гідрологічні особливості Чернігівського Полісся.
35. Ґрунтовий та рослинний покрив Чернігівського Полісся.
36. Природокористування та охорона природи Чернігівського Полісся.
37. Регіональний аналіз геоекологічних проблем Чернігівського Полісся.
38. Географічне положення та фізико-географічне районування Новгород-Сіверського Полісся.
39. Геолого-морфологічна будова, типові ландшафти та корисні копалини Новгород-Сіверського Полісся.
40. Кліматичні та гідрологічні особливості Новгород-Сіверського Полісся.
41. Ґрунтовий та рослинний покрив Новгород-Сіверського Полісся.
42. Природокористування та охорона природи Новгород-Сіверського Полісся.
43. Регіональний аналіз геоекологічних проблем Новгород-Сіверського Полісся.
44. Географічне положення та фізико-географічне районування Малого Полісся.
45. Геолого-морфологічна будова, типові ландшафти та корисні копалини Малого Полісся.
46. Кліматичні та гідрологічні особливості Малого Полісся.
47. Ґрунтовий та рослинний покрив Малого Полісся.
48. Природокористування та охорона природи Малого Полісся.
49. Регіональний аналіз геоекологічних проблем Малого Полісся.
50. Геоекологічні проблеми Українського Полісся.
51. Наслідки Чорнобильської катастрофи для геосистем Українського Полісся.
52. Інтенсивне осушування боліт Полісся з 1966 року.
53. Розробка гранітних та базальтових кар'єрів в межах Українського Полісся.
54. Спорудження величезного Малоритський комбінату будівельних матеріалів за 15 км від кордону України (Шацький Національний Парк).
55. Конструктивно-географічні засади регіонального природокористування.

13. Рекомендована література

1. Атлас агроекологічного стану ґрунтового покриву Житомирської області / В. А. Трембіцький, Т. М. Мислива, О. М. Мартенюк, Ю. А. Білявський. – Житомир : ППЦ «Облдержродючість», 2011. – 56 с.
2. Борщенко В. В. Радіоекологічна оцінка стану природних угідь Українського Полісся та особливості їх використання : дис. ... доктора с.-г. наук : 03.00.16 / Борщенко Валерій Володимирович. – К., 2016. – 397 с.
3. Маринич О.М., Шищенко П.Г. Фізична географія України: підручник для вищої школи. 3-є вид., стереотип: Знання, 2006. 511 с.
4. Національний атлас України / НАН України, Інститут географії, Державна служба геодезії, картографії та кадастру; голов. ред. Національного атласу України Л. Г. Руденко; голова ред. кол. Б. Є. Патон. — К.: ДНВП «Картографія», 2007. — 435 с.: іл., карти. — ISBN 978-966-475-067-4.
5. Нонік Л. Ю. Українське Полісся: від рудень до металургійних заводів / Л. Ю. Нонік, В. В. Котенко // Вестник Нац. техн. ун-та "ХПИ" : сб. науч. тр. Темат. вып. : История науки и техники. – Харьков : НТУ "ХПИ", 2008. – № 53. – С. 109-113.
6. Основи екології . Навчальний посібник / К.: Либідь, 2006.- 408 с.
7. Сучасні екологічні проблеми Українського Полісся та суміжних територій (до 30-ої річниці аварії на ЧАЕС) : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (20-22 квітня 2016 року). – Ніжин, 2016. – 252 с.

14. Інформаційні ресурси

Бібліотеки:

1. РДГУ: абонент №1 – м. Рівне, вул. Пластова, 31.
2. Абонент №2 – м. Рівне, вул. Толстого, 3.
3. Абонент №3 – м. Рівне, вул. Пластова, 41.
4. Обласна наукова – м. Рівне, майдан Короленка, 6, тел. 22-10-63.
5. Міська – м. Рівне, вул. Київська, 44, тел. 24-12-47.

Ресурси мережі Інтернет:

1. Карти України. Фізико-географічне районування.
URL: <http://geomap.land.kiev.ua/zoning-1.html>
2. Електронна версія Національного Атласу України. URL: <http://wdc.org.ua/atlas/>
3. Офіційний сайт Національного Атласу України. URL: <https://atlas.igu.org.ua/>
4. Комплексна оцінка еколого-гідрогеологічних умов Українського Полісся.
<http://ukrdgri.gov.ua/wp-content/uploads/2018/01/geoforum-2017-tezi-70.pdf>
5. Каталог сайтів о природних ресурсах и екологии. – URL: <http://www.list.priroda.ru>.
6. Колекція посилань на екологічні сайти. – URL: <http://www.cerol.net/index.htm>.
7. Офіційний сайт Міністерства енергетики та охорони довкілля. – URL: <http://www.menr.gov.ua>.
8. Полісся. Україна з неба · Експедиція Ukraïner. Відео. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=EozJCpsLGQ0>
9. Українське Полісся Проблеми. Відео: URL: https://www.youtube.com/watch?v=XERYX8Oz_VQ
10. Загальна характеристика природних умов Українського Полісся. URL: http://www.07313.in.ua/pol_prir_um.html
11. Кафедра екології, географії та туризму РДГУ. – URL: <http://www.kegt-rshu.in.ua>

Робоча програма навчальної дисципліни «*Географія Українського Полісся*».
Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__-20__ навчальний рік на засіданні кафедри _____

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “ ____ ” _____ 20__ року № ____

Завідувач кафедри _____ проф. Лико Д.В.

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету
Протокол від “ ____ ” _____ 20__ року № ____

Голова навчально-методичної комісії _____ доц. Сяська І.О.

Робоча програма навчальної дисципліни «*Географія Українського Полісся*».
Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__-20__ навчальний рік на засіданні кафедри _____

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “ ____ ” _____ 20__ року № ____

Завідувач кафедри _____ проф. Лико Д.В.

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету
Протокол від “ ____ ” _____ 20__ року № ____

Голова навчально-методичної комісії _____ доц. Сяська І.О.